

מסורת הש"ס

א) ולעיל יב: ע"ש, ב) נסוכה
גד. ושמ"ג, ג) ב"ק פ: ד) ז"ל
דמק, ה) לקמן יט., ו) ז"ל
ש"ל בלחירות,

הגהות הב"ח

(ב) גם' לא היו מתעוררין אל
טעקין הא צעקה בפה הוא
ומדצעקה נסה התעשה:
(ג) הו'ם ד"ה תני ט' לא
נראשונות ולא נחזרות אמר
רב אשי נקוט מלישאל כיך
פ' (ה) קונטרס נקוט השלשה
פעמים: (ד) ר"ה וכן יתור
ט' אמר הר"י דהאי ענו:

גליון הש"ס

נכרם אשר יב אשר נקום
אסעיהם. כעין זה נדה דף
כ ע"א:

הגהות הגר"א

[א] גם' אין פוסח'ן משכנע
שנ'ן כ"ח התרע"ח כ"ל
(וע') לחם משנה פ"ד
מהלכות חנויות הלכה (י):

מוסף רש"י

בגן היבוק. שהין שמתחבך
האדם עליה. פרוטייר נלע"ו
(ב"ק 9:). מתריעין. נטנו
(לקמן י"ט). המטורפת.
מלשון טרף אכזב ומלשון כיזה
טורפה (לקמן י"ט).

רבינו גרשום

אז שיר הבה, ובאנוצתו
איכא ובאנוצתו ליכא,
אז משום הבה לאב
שיירו וזה ומילי בעצמא
בנון מחרתק, ובאנוצתו
מילי דרפתיא בנון הבה
שמוציא לחוב לא
קתי, ועלום איכא הבה
באנוצתו לאב באנוצתא,
אבל כיד דהוי בעצמא אז
קתי וליכא באנוצתו כיד
דאז שכיאל סתפלין כיד
ובאלי אן סתפלין כיד,
אז שם באנוצתא איכא
כיד, אז מצת חרצני
לעולם באנוצתא ליכא כיד.
אבסא אמרן אז דקתי
אן בין יז ראשונת לא
באנוצתו כיד ל'כיד שור,
דהני ובאנוצתא איכא
כיד הני איכא באנוצתא.
אז מצת חרצני אז
דתי עצמו סתפל ייט
[ושין]. אז איכא כיד
אז סקמני ל'כיד ביחד

שקבל עליו תנעת צבור,
תפשוטו ערליו קובץ ברכה.
לצבור מתחיל ממך דייקא.
באמצעותי איכא כ"ב מה
אלו, אחרונת, ויתר על
הראשונות. דהיינו אמצעות.
שכלו אחרונת מתחיל
ונתועל, אלול לכל ברהמס
זה זה שוין, אלול דרי הכי
דיאכא כ"ב אחרונת, וכו
נמי באמצעות, וכו תימא
לז' תנא ושיח, כלומר, דהיי
איבעי לז' למחמץ וכו
ש"כ ובאילו אן כ"ב
אלא ששייור, דהו חמ אילא,
קתי, דמשמע דהו חמ וזקא,
לדיאכא כבייתו אלול להני
דנא, חמ, אכל ל"ד וכו
דנא שוין, דרי הכי
כ"ב אחרונת איכא נמי
באמצעותי אן משום תיבא

לאו שירותא הוא. אלא כיון דרשינן התצית דקתני באיור פרקין. דכ' יש כ'יד ובאילו אין כ'יד, משום שלשל אמצעות וכו', אמר הא דקתני שצבור מתפללין י"ט שנה כוליה אמר דבאמצעותא תתעורר להתענות שבעת ימים. ומתעורר באחרונות ממש, והאי דקתני אין מתענות לא בראשונות ולא מתענין לא חשיבו כלום. בענין אומר להם הרעו מורעין וכו' חזקוני סימן ירמיה ש"מ דמורעין בשופ

מאימתי פרק ראשון תענית

והא שׁיר סיבב. דבאחרונות איהא והא ליהא דקתני לקמן (דף טו.) סדר תעניות כ״ד מואילן את המיכה כ׳ ומוחבין בגמרא בזהירא מחיבה ליתא אלא באחרונות ומשי כ׳ קתני נמי מחביתין (בבבמיאח: מילי ד׳נעטא. מחרעין בבית הכנסת וכו׳) נמי בבית

הכנסת: כפרהס'א. תיבה ברחוב
של עיר: דיקא נמי. דלכ"ד זה

זה שצוין דקמתי מתניין מה אלו ימירות על הראשונות כי ואלו כ"ד לא קא משגיב גבי אחרונות: וסא מה אלו קמתי. דמשמע דרוקא: דהא קמתי לה באידך פירקין. וזו שעת מתניין דהכא תנא גמי דהסא והאי ללא תנא דהאי פתקא דהסא דקמתי באתרונות מוציאין תפיסה מה שזין כן באתרונות: השאף דהאי אפי' דהסא. דמשום דקמתי לה באידך פירקין דלמרת ללא הי שזיר כ"ד גמי דלמרת דשזין גניחו איכא למימר ללא הי שזין דהאי אפי' שזירא גמי ללא הי דבהדיא קמתי לה באידך פירקין בדאתרונות אימניהו באתרונות לה ויזכיר למרתי כתרונא קמא בקמתיא דליכא כ"ד: מהי וזו עטל. היכן דלמרת יתיד: מוט מוציאין ביד.

תני חרד עוברות ומי
ואין מתענות באחרונות
באחרונות ואין מתע
איך אין מתענות
באחרונות *אמר רב
ביד דמיתרצון כולא
על הראשונות אלא ע
את החנויות: במאי
אמר בשופרות ורב
שמואל בר שילת
בעני קס"ד מאן דר
בשופרות ומאן דאמ
בענו והתניא אין פו
על הצבור שבהן *ח
ירחו וירחו שופרות
דאמר בענו אלא ב
לא פליגי דקרי לה ה
מר סבר קרי לה הת
לה התרעה למ"ד בע
והתניא וישאר כל מי
ויתושין ושילוח נחש
בפה התרעה בשופ
עיר שהקיפוה גיים א
אבל לא לצעקה במ
בענו וקרי לה הת

הכל כפי אזהרותם בדקו השליחות אבל ענווה דחלה תענית וזמנה קרי להו' התערה דאי בשפורות מרעין מיבעי ליה. ומאן דהתערה וקא פריך מן וסימן לדבר יריחו ואם אחא ליפריך בזה אין פוחסין מו' תעניות. באחריות: שמונה עשרה התערו. ש' וסימן לדבר. שלא תטעה אם התערה או תערה או תחלה: מתרעין כד' שיענו דרך שנענו יריחו על ידי שפורות דמבי' אלא בשפורות כולי' עולא וכו'. דהא מתרעין דקמי' הכא ב' מתרעין דאחרין בעלמא על שאר פורעיות מ"ס ענווה נמי אכל בענווה לא: חבד. ארבע תרגומי' ירעה. עוקלת את כדמל: אלא עמדה בפה היא. אלא לא נצטק פס לא קרי את פה לאו' התערה ואידך סבר כו': גי'ס. וארץ עליה: המפורס. כמו בלית טרופות (חולין דף סד.). שהולכת וזהו ש' ואלא לנצק. חפלה שאין אלו בתוין כל כך שחועלי' תפלתו לנצק לטובה דהאמר. חפלה הוא המתעין דמשמע בחול רס ואמר ליה

כך, אלא שהם דכו וביקש באחרונות איבא כ"ד ה"ו איבא כ"ד בארבעות. ושהא דארתא לחיב' דנפח' לא שניא. כלומר, לעולם באחרונות איבא כ"ד ובארבעות איבא כ"ד ולא רתק' באבולו דלח' ביאד' פירקא באחרונות איבא כ"ד בארבעות. ולא רתק' אלא פון שלש ראשונות לכל דבריהם וזה הוה שוין, ודכו וביקש באמצעיתן איבא כ"ד ה"ו בארבעות. ומפני לאוקמה דכ' כמפייטא וליבא כ"ד ולא ביחיד, דאן היד קובע ברכה לעצמו. נקטס אמצעיתא בידך. כלומר, לא דלח' בארבעות ולא באחרונות, בארבעות ולא דאבתי' ולא חק' רגזא, באחרונות קטע' קטע' ולא דאבתי' קטע' קטע' בארבעות ולא באחרונות הייטא אמצעיתא ולא ראשונות ולא אחרונות, ולא דאבתי' קטע' קטע' בארבעות הייטא אמצעיתן שוין אחרונות לראשונות, ולא כראשונות ממש, והאי דרתי' באחרונות, אחרונות ממש, הייטא אחרונות ממש פון שלש עשרה, דאבתי' שלש השדירוס' הייטא תיחיה דהוי כביטאית. וכן י"ו ערשת. בארבעות מפקירן לקטין, דברבתיא ראשונה אלא שוין ומקטין, נקטס אבכרס בארבעות פירק' אחת וביחיד, וכן נכל אלא ד' ברכות בארבעות תרעה אחת וביחיד, שתי מזה. אבכרס אבכרס, שתי מזה. ומדכתיב' אלא מזה מתחילין אלא אצטית. אלא אצטית פשוט ומתחילין

יד.

שיעור הוא דהא קמי לה באידך פירקא. וסוף הדין דהוה
מני לתרוי דלעיל מיני דפירקא לא קמי:

ולא באחרונות (3) נקוט מציעתא ביד. פירש הקונטרס השלש

תעניות אמצעיות יצדק בדאופן
תעניות עזירות ומייקיות תמענות
וה"ק תעניות בראשונות פי' בראשונ'
ר"ל אמצעיות דהם בראשונות לאחרונות
שהיו חמורות אבל לא בראשונות
דנפשי ולא מנו עבדי להו וזה דקתני
באחרונות ולא בראשונות הי' האחרונ'
היינו אמצעיות וקרי להו אחרונות
שהם אחרונות מן הראשונות במחלה
גורזין שלש תעניות וכן בשניה
שלש אבל אין תעניות בראשונות
שהם קלות וזה דקתני לא בראשונות
ולא באחרונות כלומר לא בשלש
הראשונות הראשונות ממש ולא
בשבע האחרונות האחרונות ממש
אלא דיוקא באמצעיות:

ורב יהודה ברה דרב שמואל
בר שיטת משפחה דרב אמר
ענו. (אומר הכ"י) (א) והאי ענו
לא דר"ל ענו שחפזת תענית אלא
עניו שאומרים בקליפות וזיוס
הכפזים ענו אכינו ענו אכל
ענו דחפזת לא קאמר דלא בשלם
ראשונות נמי אמר לה:

ובהן ירחו' תרועות וסימן לזכר ירחו' פירוש שנינו עשו כן שהקפידו ל' ימים וז' חלקי חודש כל יום כמו כן חקנו בחשבונו וכללנו חשבונו מוספין שם זכרות ועל כל זכרה חקנו מדין ותקפין א"כ כינוי י"ח מרועות:

מִתְרַעֵץ אֶעֱזֹר מִי שִׁיבֹזָא
 לַעֲזֹר הָעִיר וְכִי
 וּמִתְרַעֵץ בְּפֶה וְהָאֵל
 חֵי' מִתְרַעֵץ בְּפֶה לֹא
 מְרֹעָה בְּשׁוֹפֵר נֶשֶׁמָה

ה וּמֵר סָבֵר לֹא קָרִי
כָּל שֶׁכֵּן בְּשׁוּפְרוֹת וּלְמִדַּ בְּשׁוּפְרוֹת אֲבָל בְּעֵנֵנו לֹא
פּוֹרַעֲנוּיּוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת כִּגּוֹן יִחְיָכֵךְ יִחְגַּב יִזְכּוּב וְיִצְרֵעָה
וְעֻקְרָכִים לֹא הָיוּ מִתְרַעֲוִין אֲלֵא צוֹעֲקִין ⁽⁶⁾ מִדְּצַעֲקָה
תִּנְאִי הִיא ⁽⁷⁾ דִּתְנִיא ⁽⁸⁾ עַל אֱלוֹ מִתְרַעֲוִין בִּשְׁבֶּת עַל
נִהַר וְעַל סִפִּינָה הַמִּשְׁטֹרֶפֶת בִּים ר' יוֹסִי אָמַר לַעֲזוּרָה
אֵילִימָא בְּשׁוּפְרוֹת שׁוּפְרוֹת בִּשְׁבֶּת מִי שְׂרִי אֲלֵא לֹא
קָה שׁ"מ: בִּשְׁנֵי דר' יְהוּדָה נִשְׂיָאָה הוּא צִרְרָא
גִּזְר

אפי' בראשונות ואפי' יחיד אוקימנא דלומרה בשומע תפלה.
פרש ענוו של תפלה תענית משתכח דהא קחני בסמוך שהן י"ח
י"ח תפלות של שמונה עשרה ברכות מי איכא בשבע תעניות:
ומוסרין ו' ברכות מיי"ח עד כ"ד וכלל אחת שלש תעניות:
זו. דלמיז בה שפירות. ליטנא אחרתנין סימן ללבר כלומר לבר
ש(ו) ו' ויקטבו בשפירות וגו' ודכרי (סג) ותפול ההורה תחמיה:
ימיון לעבדין בתעניות בשפירות: כי פליגי בעגנו. כי פליגי
עיה והאי דקמי בעלמא תמרישין בעגנו ומאן דלמר בשפירות
אדם: נכנסין בעגניו ונצטוו: סיפור. כמו נחקק
לרש: פנאי פיה. האי מנא דשאר מרי פטירות סבר נחקק
הר. המתפשט ויוצא לחוץ לשטוף את השדה ואת הבתים:
דה להיטוב במים: לעורה. לעקקין לבני אדם שיבואו לעולם:
עליהן בשבת. אלמא נחקק פה קרי התערה מפי מור. ל"א
ידי יוסי לעורה שיהו מתפללין כל אחד בביתו לעורה בעלמא:
גזר

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

ע"ה א מ"י פ"ג מהל'
תפוזות הלכה ה טוש"ע
א"ח סימן תקפה סעיף ה:
ע"ו ב מ"י שם הלכה ו'
טוש"ע שם סעיף ד:

עו ג מ" שס פ"ז הל' יג
טוש"ע שס סימן תקעו
פעיף ה:

עַד ד' מַי' שֶׁס הִלֵּס :
טוֹשֵׁעַ שֶׁס פִּעִף ט'
עַד ה' מַי' שֶׁס הִלֵּס ט'
טוֹשֵׁעַ שֶׁס פִּעִף ז'
פ' ר' מַי' פִּי"א שֶׁס ה' ו'
טוֹשֵׁעַ שֶׁס סִימָן חֲקָפו'
פִּעִף יג' וְסִימָן רַחַם פִּעִף
ט:]

רבינו חננאל

אמר רב אשי, הא דריקת
מתניא דריק ממתני, דקתי
מה דריק תיבות
האשנות, אלא שבאילו
תפרצין ועילין תהניות
לכל דבורים זה וזה שדי,
תנא מקצת שטות קמקצ,
ומאי שדי האי שדי [שירי],
חיבה, דלא קתי ומוציאן
החיבה אלא אמרין תנא
ושירי, כספ ששירי תהיב
שירי כד, כרכות, ולעולם
[אין] מסתלין באמצעות
כד כרכות, ודחינן, חיבה
לאו שירוד הוא, דקתי
באיד פרקי סדר תענית
כיצד מרצין את החיבה, הנה
מפיש אכוליה תענית
סורא את החיבה, ואמרין,
השאת דאיתם להכי, גם זה

השינוי, שני הוא נמי.
ואימא מדקני סדר תעניות
כיצד וקא מפרש כ"ד ברכות
ש"מ אכולהי תעניות קא
מירי. וזו שינויא היא ולא
סמכין עליה, דהא באידך
פרקי [אסרין] אין מציאין
התיבה אלא בשבע אחרונות.
מאי הוי עלה. ואסיקנא
לכתבא תיחד מהחלל ענני לא

שנא יחיד קאי בצבור ולא
שנא יחיד דקאי בעלמא,
וקיימא לן דכל יחיד מזכיר
עגני בשומע תפלה. חגי חזא
עוברות ומיעיקות מתענות
כראשונות ואין מתענות
באחרונות. ומוציא אידך

מחצית באחרונה, ואין מחצית בראשונה, והיא איך אין מחצית לא באחרונה ולא בראשונה. אמר רב ששת נקט אמצעייתא בידך, כי מחצין בן, דמחצית אכולהו, פ"ה דקדמי בראשונה מוקמינן לה כשלש אמצעיות, ולבני שבע אחרונה (הני שלש אחרונה) הני שלש אמצעיות ראשונה מהני שבע ניהו. ואמצעיות דקמי מחצין באחרונה, הן שלש

[illegible]

מיה דרב אמרו התרעה בענינו.
יריחו, והתרעות יריחו בשופר
ה. ורב סבר ענינו נמי התרעה
צרעה ויתושים ושילוח נחשים
בעינו התרעה והיא הצעקה,
קרא על אלו ממתייען בשבת
נקה. והא הכא התרעה בשופר
מ דקרי לענינו התרעה, ש"מ.
ס הריעו ומרעין, ולאחר ברכות
א יריחו בשופרות הוות, ומדכט
ה תענית. הני דפתי במתנינו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones